

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției și a Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1.Descrierea situației actuale	Prin Ordonanța de Urgență nr. 11/2014 privind adoptarea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, a fost înființată Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA), organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Pentru realizarea obiectivelor în domeniul protecției drepturilor copilului și adopției, ANPDCA coordonează și supraveghează activitățile de adopție și realizează cooperarea internațională în domeniul adopției. Unul dintre obiectivele prioritare ale activității ANPDCA în domeniul adopției îl reprezintă analiza cauzelor care generează o serie de dificultăți în cadrul procedurilor de adopție și identificarea soluțiilor legislative adecvate, care să asigure depășirea acestora. În acest sens, la nivelul ANPDCA a fost constituit un grup de lucru format din specialiștii instituției, reprezentanți ai direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, dar și ai organizațiilor neguvernamentale. A fost evaluat atât cadrul normativ în materie, cât și modul de implementare al acestuia. Ca urmare a acestui demers, legislația și procedurile referitoare la adopție au fost supuse unui proces de analiză și reevaluare. Obiectivul – identificarea principalelor aspecte care au impus revizuire din punct de vedere legislativ. Astfel, a fost elaborat prezentul proiect de act normativ, care conține propuneri de modificare și completare a normelor legale care reglementează adopția în prezent. Motivul emiterii prezentului proiect de act normativ îl reprezintă necesitatea soluționării din punct de vedere legislativ a problemelor apărute pe parcursul aplicării Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată, dar și reanalizarea unor principii ce stau la baza adopției, precum și adaptarea legislației la realitățile actuale. 1¹Prezentul proiect de act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.
2.Schimbări preconizate	Prin prezentul proiect de lege se propune revizuirea cadrului normativ în materia adopției. Schimbările determinate de promovarea prezentului proiect de act normativ sunt următoarele: I. Introducerea unor dispoziții menite să asigure celeritate în dobândirea statutului de copil adoptabil:

- Se reglementează situația în care părinții biologici legal citați de către instanța judecătorească refuză să se prezinte pentru exprimarea consimțământului la adopție la două termene fixate de către instanță. În această situație, instanța are posibilitatea de a aprecia neprezentarea ca fiind un refuz abuziv al părinților biologici de a consimți la adopție și poate declara copilul adoptabil fără consimțământul lor;
- Posibilitatea luării consimțământului prin comisie rogatorie sau la domiciliul părintelui în cazul în care acesta, din motive temeinice, nu se poate deplasa la instanță;
- Este reglementată o nouă situație, respectiv aceea în care, după instituirea măsurii de protecție specială au trecut **6 luni**, iar părinții și rudele copilului până la gradul al patrulea nu au putut fi găsite. În acest caz, pot fi demarate procedurile de adopție, respectiv planul individualizat de protecție poate avea ca finalitate adopția;
- Reducerea **de la 60 la 30 zile** a termenului în care pot fi retrase declarațiile părinților/rudelor copilului care atestă că aceștia nu doresc să se îngrijească de copil;
- Posibilitatea de a se stabili adopția ca finalitate a planului individualizat de protecție și în situația în care, deși părinții/rudele care au putut fi găsite declară că nu doresc să se ocupe de copil, în fapt refuză să semneze declarațiile care ar permite declararea copilului ca fiind adoptabil.
- **În cazul copiilor plasați la rude**, declararea adoptabilității acestora nu mai este condiționată de trecerea unui termen de 1 an de la stabilirea măsurii de plasament. Managerul de caz din cadrul direcției generale de asistență socială și protecția copilului este specialistul care va stabili, în funcție de interesul fiecărui copil, momentul la care este necesară declanșarea procedurilor de adopție;
- Eliminarea termenului de 2 ani stabilit pentru valabilitatea statutului de copil adoptabil. Odată obținut acest statut, ca urmare a pronunțării unei hotărâri de către instanța judecătorească, va fi valabil până la încuviințarea adopției copilului respectiv sau până la împlinirea de către acesta a vârstei de 14 ani. În acest sens, nu mai este necesară reluarea demersurilor la instanță și pe cale de consecință nici reluarea căutărilor părinților și rudelor.

II. Introducerea unor dispoziții destinate flexibilizării procedurii de evaluare a adoptatorilor și susținerii demersurilor de adopție ale acestora

- Prelungirea valabilității atestatului de familie adoptatoare de la 1 an la 2 ani. Prin urmare, nu se mai parcurge etapa de pregătire în cazul persoanelor cărora le-a expirat atestatul și solicită obținerea unui nou atestat;
- Acordarea unui concediu de acomodare cu o durată de maximum 90 de zile și a unei indemnizații lunare pe durata încredințării în vederea adopției, raportată la indicatorul social de referință, în cuantum de 6,8 ISR.
- Concediul se acordă pentru copilul adoptat cu vârsta mai mare de 2 ani, întrucât în cazul copiilor cu vârsta sub 2 ani sunt incidente dispozițiile

	OUG nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copilului aprobată prin Legea 132/2011, cu modificările și completările ulterioare; - Reglementarea obligativității pentru angajatori de a acorda celor care doresc să adopte timp liber pentru efectuarea evaluărilor impuse de obținerea atestatului și realizarea potrivirii practice – în limita a 40 ore/an, fără afectarea drepturilor salariale. III. Revizuirea dispozițiilor referitoare la realizarea potrivirii copilului cu o familie adoptatoare - Inițierea potrivirii teoretice, ca etapă obligatorie a procesului de adopție, se realizează la nivel local, de către fiecare direcție generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază administrativ teritorială se află domiciliul copilului; - Inițierea acestei etape se face prin accesarea de către responsabilul de caz al copilului a unei liste care va include toți adoptatorii înregistrați cu atestate valabile identificați ca fiind corespunzători pentru nevoile fiecărui copil; - Criteriile de potrivire precum și descrierea procedurii efective de potrivire teoretică urmează a fi detaliate în cuprinsul normelor metodologice revizuite. Se urmărește simplificarea acestei etape, reducerea termenelor de realizare și a formularisticii utilizate în prezent. IV. Reglementarea unor dispoziții procedurale speciale care să permită soluționarea mai rapidă de către instanța judecătorească a cauzelor pe care le presupune finalizarea unei adopții (pentru toate cele 3 etape - declararea adoptabilității, încredințarea în vederea adopției și încuviințarea adopției). - termenul de apel redus la 5 zile (în prezent este 30 de zile); - reglementarea primului termen de judecată în 15 zile de la înregistrarea cererii; - judecarea cererilor de încredințare în vederea adopției fără a mai fi necesară citarea părților; - alte termene și dispoziții derogatorii celor prevăzute de Codul de procedură civilă care să permită evitarea unei durate mari de timp a soluționării dosarelor. V. Adopția internațională - Reducerea termenului în care un copil poate deveni eligibil pentru adopția internațională de la 2 ani la 1 an. Termenul se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care copilului i s-a deschis procedura adopției și în care se încearcă identificarea pentru copilul adoptabil a unei familii/persoane adoptatoare din România.
3. Alte informații	

Secțiunea a 3-a	
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a	
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)	

- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2 2015	3 2016	4 2017	5 2018	6 2019	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus/din care:	0	0	0	0	0	0
a) buget de stat, din acesta:	0	1.555	2.363	3.151	3.959	2.206
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
(iii) sume defalcate din taxa pe valoare adăugată	0	1.555	2.363	3.151	3.959	2.206
b) bugete locale:	0	-1.555	- 2.363	-3.151	-3.959	-2.206
(i) impozit pe profit						
(ii) sume defalcate din taxa pe valoare adăugată	0	-1.555	- 2.363	-3.151	-3.959	-2.206
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	0	4.289	3.905	3.530	3.145	2.974
a) buget de stat, din acesta:	0	5.844	6.268	6.681	7.104	5.180
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:	0	-1.555	-2.363	-3.151	-3.959	-2.206
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						

(ii)bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	0	- 4.289	-3.905	-3.530	-3.145	-2.974
a) buget de stat	0	- 4.289	-3.905	-3.530	-3.145	-2.974
b) bugete locale	0	0	0	0	0	0
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Fundamentare cheltuieli bugetare Anul 2015 463 beneficiari x 0 lei/lunax3 luni=0 lei 5,5% din 0 = 0 1% din 0 = 0 Cheltuieli bugetare = 0 mii lei Anul 2016 538 beneficiari x3400lei/lunax3 luni=5.487.600 lei 5,5% din 5.487.600= 301.818 lei 1% din 5.487.600 = 54.876 lei Cheltuieli bugetare 5.487.600+301.818+54.876=5.844 mii lei Anul 2017 577 beneficiari x3400lei/lunax3 luni=5.885.400 lei 5,5% din 5.885.400= 323.697 lei 1% din 5.885.400 = 58.854 lei Cheltuieli bugetare 5.885.400+323.697+58.854=6.268 mii lei Anul 2018 615 beneficiari x3400lei/lunax3 luni=6.273.000 lei 5,5% din 6.273.000= 345.015 lei 1% din 6.273.000= 62.730 lei Cheltuieli bugetare 6.273.000+345.015+62.730= 6.681 mii lei Anul 2019 654 beneficiari x3400lei/lunax3 luni=6.670.800 lei 5,5% din 6.670.800= 366.894 lei 1% din 6.670.800 = 66.708 lei Cheltuieli bugetare 6.670.800+366.894+66.708=7.104 mii lei Media pe 5 ani $\frac{0+538+577+615+654}{5}= 476,80$ beneficiari 476,80 x3400lei/lunax3 luni= 4.863.360 lei 5,5% din 4.863.360 = 267.485 lei 1% din 4.863.360 = 48.634 lei					

$4.863.360 + 267.485 + 48.634 = 5.180$ mii lei

În realizarea calculelor vizând contribuția individuală de asigurări sociale de sănătate, cheltuielile administrative precum și cele de transmitere a drepturilor s-au avut în vedere dispozițiile art.296¹⁸ alin.3 lit.b¹ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare și ale art.46 din Legea nr. 186/2014 a bugetului de stat pe anul 2015.

Anul 2015 a fost stabilit ca an de referință (0 mii lei) motivat de faptul că potrivit proiectului de act normativ intrarea în vigoare a legii se va realiza într-un termen de 4 luni de la publicarea sa în Monitorul Oficial, moment estimat ca fiind în cursul anului 2016.

La fundamentarea cheltuielilor bugetare a fost avută în vedere situația în care copiii incluși în procedura de adopție sunt beneficiari de servicii sociale (copii aflați la asistenți maternali și în servicii de tip rezidențial). Ca urmare a adopției copiii părăsesc sistemul de protecție specială, fapt care conduce la diminuarea cheltuielilor bugetare determinate de îngrijirea lor în sistemul de protecție specială, și implicit, la scăderea impactului financiar prevăzut de proiectul de act normativ după cum urmează:

Anul 2015 – an de referință

463 beneficiari x 0 lei = 0 lei

Cheltuieli bugetare = 0 mii lei

Anul 2016 – estimăm o creștere a numărului de copii adoptabili de 75 copii față de anul 2015 (538 copii adoptabili în anul 2016-463 copii adoptabili în anul 2015). Impactul financiar negativ asupra sistemului de protecție a copilului (buget local) este următorul:

75 beneficiari (538 – 463) x 20.729,50 lei = 1.554.713 lei

Cheltuieli bugetare = 1.555 mii lei

Anul 2017 – estimăm o creștere a numărului de copii adoptabili de 114 copii față de anul 2015 (577 copii adoptabili în anul 2017-463 copii adoptabili în anul 2015). Impactul financiar negativ asupra sistemului de protecție a copilului (buget local) este următorul:

114 beneficiari (577 - 463) x 20.729,50 lei = 2.363.163 lei

Cheltuieli bugetare = 2.363 mii lei

Anul 2018 - estimăm o creștere a numărului de copii adoptabili de 152 copii față de anul 2015 (615 copii adoptabili în anul 2018-463 copii adoptabili în anul 2015). Impactul financiar negativ asupra sistemului de protecție a copilului (buget local) este următorul:

152 beneficiari (615 - 463) x 20.729,50 lei = 3.150.884 lei

Cheltuieli bugetare = 3.151 mii lei

Anul 2019 - estimăm o creștere a numărului de copii adoptabili de 191 copii față de anul 2015 (654 copii adoptabili în anul 2019-463 copii adoptabili în anul 2015). Impactul financiar negativ asupra sistemului de protecție a copilului (buget local) este următorul:

191 beneficiari (654 - 463) x 20.729,50 lei = 3.959.335 lei

Cheltuieli bugetare = 3.959 mii lei

Media pe 5 ani

$[0 + (538 - 463) + (577 - 463) + (615 - 463) + (654 - 463)] / 5 = (0 + 75 +$

	$114 + 152 + 191) / 5 = 106,40$ beneficiari $106,40 \times 20.729,50 \text{ lei} = 2.205.619 \text{ lei}$ Cheltuieli bugetare = 2.206 mii lei Creștere medie anuală: $5.180 \text{ mii lei} - 2.206 \text{ mii lei} = 2.974 \text{ mii lei}$ În realizarea calculelor vizând diminuarea cheltuielilor bugetare s-au avut în vedere standardele de cost pentru serviciile sociale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.23/2010 precum și diferența între numărul de copii ce urmează a fi adoptați în anul 2015 și cei ce urmează a fi adoptați în perioada 2016-2019, estimându-se că urmare a aprobării proiectului de lege numărul copiilor adoptabili va crește corespunzător diferenței efectuate anterior, pentru fiecare an în parte (2016-2019) raportată la anul de referință 2015. Astfel, s-a procedat la stabilirea unei valori medii a standardelor de cost prevăzute pentru copiii aflați la asistenți maternali și în servicii de tip rezidențial, după cum urmează: Standard de cost/an/beneficiar în asistență maternală : 20.896 lei Standard de cost/an/beneficiar în servicii de tip rezidențial: 20.653 lei Valoare medie standard de cost $(20.896 + 20.653) / 2 = 20.729,50 \text{ lei}$ /an/beneficiar.
7. Alte informații	Impactul financiar se încadrează în previziunile bugetare ale Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, conform strategiei fiscal bugetare. Fondurile necesare plății indemnizației lunare aferente concediului de acomodare, a contribuției individuale de asigurări sociale de sănătate, cheltuielile administrative, precum și cele de transmitere a drepturilor se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții: Hotărârea Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.350/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției și a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de coordonare de pe lângă Oficiul Român pentru Adopții Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea metodologiei privind accesul persoanelor adoptate la informații vizând originile sale și propriul trecut 1¹ Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice a) Impact legislativ- prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic- sisteme electronice utilizate în	

desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

La elaborarea prezentului proiect de act normativ au fost consultate direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului precum și organizații neguvernamentale.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Criteriile care au stat la baza alegerii organizațiilor ce au fost consultate au vizat, pe de o parte, domeniul de activitate al acestora, respectiv protecția și promovarea drepturilor copilului, iar, pe de altă parte, expertiza acestora în domeniul adopției.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Prezentul proiect de act normativ a fost transmis spre consultare structurilor asociative, conform Hotărârii Guvernului nr. 521/2005.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.

Nu este cazul

5. Informații privind avizarea de către:
a) Consiliul Legislativ
b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
c) Consiliul Economic și Social
d) Consiliul Concurenței
e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr. 982/2015.

6. Alte informații

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de către Consiliul Superior al Magistraturii, prin Hotărârea CSM nr. 561/2015.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Pentru proiectul de act normativ a fost îndeplinită procedura stabilită prin Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
3. Alte informații	

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
2. Alte informații	Se propune ca intrarea în vigoare a legii să se realizeze într-un termen de 4 luni de la publicarea sa în Monitorul Oficial , cu excepția art. IX care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării. În termen de 90 zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție elaborează Normele Metodologice de Aplicare a Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată, cu modificările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege și le supune spre aprobare Guvernului, prin intermediul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedură de urgență prevăzută la art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

VICTOR VIOREL PONTA

